# GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe treĭ lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 253 — Luni, Marţi 17 (29) Noemvre. — 1887.

## Braşovŭ, 16 Noemvre 1887.

Din destăinuirile foiloru germane despre întrevederea dintre Ţarulŭ Rusiei şi cancelarulŭ germanŭ, s'a putută vedé că conversaţiunea ce au avut'o s'a estinsŭ şi asupra situaţiunei politice generale, deşi numai în trécĕtŭ şi nu cu deamĕruntulŭ.

Acésta a adus'o cu sine descoperirea făcută de cancelarulŭ Bismark, cumcă amărîciunea Rusiei contra Germaniei provine din falsificarea unorŭ scrisorĭ şi depeşĭ, puse la cale de mânĭ orleaniste, spre a înfăţişa pe Germania ca duşmană politicei Rusiei în cestiunea bulgară.

Nu se scie întru câtŭ acéstă descoperire e adevĕrată, orĭ décă după cum amŭ mai spusŭ e numai o manevră a cancelarului spre a abate pe Rusia de cătră Francia. Destulŭ că din vorbă în vorbă Ţarulŭ, precum se dice, ar fi fostŭ adusŭ acolo ca sĕ declare, că nu-i trece prin minte nicĭ sĕ atace pe Germania, nicĭ sĕ ia parte la vr'o coaliţiune contra Germaniei, ba încă sĕ fi mai asiguratŭ, că Rusia nicĭ pe Austro Ungaria nu o va ataca, presupunêndŭ negreşitŭ că acésta nu o va provoca în nicĭ unŭ felŭ.

Acéstă asigurare dată în nisce momente, când mereu se vorbesce despre concentrărĭ de trupe rusescĭ la graniţa monarchiei austro-ungare, făcuse pe oficiosulŭ „Pester Lloyd“ sĕ rĕsufle ceva mai uşuratŭ şi sĕ observe următórele:

In adevĕrŭ aci la noi ne intereseză în prima liniă, că prinţulŭ Bismarck nu va uita pe Austro-Ungaria în acelŭ greu momentŭ decisivŭ şi că Ţarulŭ a declaratŭ şi cu privire la monarchia nóstră, că nu se gândesce la unŭ atacŭ contra nóstră, nicĭ nu va lua parte la vre unŭ atacŭ din altă parte, care de altmintrelea e fórte neprobabilŭ. Ce privesce presupunerea, că noi nu voimŭ provoca pe Rusia, acésta stă afară de orĭ-ce întrebare. La noi nimenea n'a provocatŭ niciodată pe Rusia, din contră: de curêndŭ amŭ accentuatŭ din nou, că suntemŭ gata chiar la jertfe însemnate spre a susţiné pacea ..

Aceste rêndurĭ pline de umilinţă le scrie acea fóiă unguréscă, care cu cunoscuta'i îngâmfare a mersŭ pênĕ a face pe Ţarulŭ Rusiei nebunŭ. Le scrie fóia acelui guvernŭ, care cu Maghiarii lui, spre a accentua mai cu putere maghiarismulŭ în delegaţiunĭ, mai alesŭ în anulŭ trecutŭ, a mersŭ cu provocările pênĕ apróре a arunca monarchia în rĕsboiu, aşa că l'a costatŭ multă ostenélă pe guvernulŭ comunŭ, marĭ jertfe şi multă abnegaţiune pentru ca sĕ evite deocamdată isbucnirea catastrofei.

Dér linişte ce'i cuprinsese pe cei din Pesta, în urma asigurărilorŭ date de Ţarulŭ, fù de scurtă durată. Mesagiulŭ tronului germanŭ, cu care s'a deschisŭ Reichstagulŭ, înfăţişéză situaţiunea ca fiindŭ destulŭ de gravă şi diarele germane suntŭ de acordŭ a recunósce, că pasagiulŭ din discursulŭ tronului privitorŭ la politica generală e unŭ avertismentŭ, că trebue sĕ fiă încă totŭ încordată atenţiunea asupra Rusiei, spre a se vedé pe ce cai apucă.

Acésta o simte şi oficiosulŭ din Pesta, care dice că nu le rĕmâne nicĭ Ungurilorŭ dela putere altceva de făcutŭ, decâtŭ sĕ aştepte, negreşitŭ terindu-se în acelaşĭ timpŭ de a mai provoca.

Peste totŭ în Germania mesagiulŭ a produsŭ impresiunea că situaţiunea e atâtŭ de gravă, încâtŭ oficiósa „Post“ din Berlinŭ vede deja apărêndŭ la orizontŭ unŭ viitorŭ rĕsboiu între Austro-Ungaria şi Rusia, cu tóte asigurările ce le-a datŭ Ţarulŭ Rusiei. Alte foi se'ncércă a mai slăbi impresiunea ce a produs'o articululŭ din „Post“, dicêndŭ că prea departe merge; nu potŭ nega însĕ, precum nu négă nicĭ altă oficiósă „National-Zeitung“, că încordarea europénă îşĭ are temeiulŭ, după părerile ce domnescŭ în Berlinŭ, în raporturile dintre Austro-Ungaria şi Rusia.

Totŭ prin grava situaţiune politică se esplică şi anunţarea proiectului de lege pentru sporirea armatei germane prin miliţii şi prin glóte, ridicându-se etatea obligatóre la glóte încă cu câţiva anĭ. Nu putemŭ scĭ décă acéstă nouă întărire a armatei germane se face în vederea unui eventualŭ ajutorŭ ce Germania l'ar da monarchiei nóstre în casŭ de rĕsboiu cu Rusia, deşi pressa germană ameninţă pe acésta din urmă că într'unŭ asemenea casŭ, ar eşi la ivélă *casus foederis* alŭ alianţei triple. E multŭ mai sigurŭ însĕ că Germania îşĭ întăresce puterea militară pentru sine însăşĭ, avêndŭ sĕ'şĭ apere integritatea şi independenţa de unŭ inimicŭ totŭ aşa de puternicŭ ca şi ea, necum sĕ'şĭ mai pótă divisa puterile. Acésta a accentuat'o şi discursulŭ tronului.

Prin urmare oficiosulŭ pestanŭ bine scie că trebue sĕ ţină sémă de avertismentulŭ foilorŭ germane, şi promite că Ungurii dela putere nu vorŭ provoca pe imperiulŭ vecinŭ. Dér nu putemŭ crede că promisiunea se va şi împlini, când sciutŭ şi doveditŭ este, că Ungurii dela putere vrêndŭ sĕ trécă ca jucândŭ rolŭ în politica esternă a monarchiei, orĭ şi când suntŭ în stare sĕ o compromită şi sĕ o împingă într'unŭ conflictŭ cu Rusia.

De aceea au dreptate oficiósele din Berlinŭ sĕ considere atâtŭ de gravă situaţiunea şi sĕ védă apărêndŭ deja pe orizontŭ unŭ viitorŭ rĕsboiu între monarchiă nóstră şi între Rusia.

Fi-va în stare sĕ evite catastrofa contele Kalnoky, căruia Ungurii din delegaţiunĭ i-au votatŭ încredere, ca semnŭ că aşteptă dela elŭ sĕ facă politică esternă unguréscă, adecă politică aventurósă?

## Destăinuirile foilorŭ germane.

Revelaţiunile diarului „Kolnische Zeitung“, ce au fostŭ óre-cum confirmate prin reproducerea lorŭ în „Nord. Allg. Zeitung“, au produsŭ în Berlinŭ cea mai mare sensaţiă. „National Zeitung“ scrie:

Falsificările suntŭ designate ca o seriă de pretinse scrisorĭ şi depeşĭ asupra atitudinii prinţului Bismark; nu se scie, decă s'au falsificatŭ scrisorĭ şi depeşĭ, provenite chiar dela prinţulŭ Bismark, căcĭ nicĭ nu s'a precisatŭ natura actelorŭ. E evidentŭ că este vorba despre cestiunea bulgară.

„National Zeitung“ face alusie la protectorii prinţului Ferdinand séu la cei dinprejurulŭ lui.

Se bănuesce că din Sofia s'au făcutŭ încercărĭ de a face pe Ţarulŭ sĕ credă, că politica germană e favorabilă prinţului de Coburg şi din acéstă posiţiune mincinósă sĕ se negocieze cu Ţarulŭ. Numita fóiă ameninţă pe prinţulŭ bulgarŭ cu pedépsa meritată de cumva elŭ va fi încercatŭ, ca prin minciunĭ şi trădare sĕ pericliteze pacea Europei şi sĕ 'şĭ întărescă tronulŭ.

Şi „Vossische Zeitung“ bănuesce pe prinţulŭ de Coburg: acéstă fóiă amintesce unŭ articulŭ din „Nord. Allg. Zeitung“, în care se dicea, că prinţulŭ Ferdinand s'a urcatŭ pe tronulŭ bulgarŭ numai ca prin deslănţuirea unui rĕsboiu europeanŭ sĕ dea ocasiune Orleaniştilorŭ sĕ 'şĭ realiseze ambiţiósele lorŭ planurĭ.

## Cronica politică.

D. *Dr. Iulius Grégr*, directorulŭ şi proprietarulŭ diarului celŭ „Narodni Listy“, a ţinutŭ Duminecă în sĕptĕmâna trecută în Praga unŭ discursŭ care a fostŭ fórte multŭ aplaudatŭ. Oratorulŭ a vorbitŭ despre *necesitatea d'a stabili o solidaritate între tóte naţionalităţile ameninţate de hegemonia germano-maghiară. Solidaritatea între Slavii şi Românii* din ambele jumĕtăţĭ ale monarchiei austro-ungare va fi pusă ca punctŭ principalŭ alŭ partidei Cehilorŭ tinerĭ.

Tóte diarele din Berlinŭ constată că *discursulŭ tronului corĕspunde cu gravitatea situaţiunei.* „Die Post“ vede deja apărêndŭ la orisontŭ unŭ *rĕsboiu* viitorŭ *între Austria şi Rusia.*

„Pester Lloyd“ dice că *Ţarulŭ*, în întrevederea ce a avutŭ cu principele de Bismarck *s'a obligatŭ d'a se abţiné în contraorĭ-cărui atacŭ contra Austriei, afară numai décă nu va fi atacatŭ.* Fóia unguréscă, care altădată făcea pe Ţarulŭ nebunŭ şi smintitŭ, acum se lapĕdă de totŭ ce cunoscuta'i îngâmfare a scrisŭ contra Rusiei şi declară că Ungurii niciodată n'au provocatŭ pe Rusia.

Bursa din Berlinŭ a scădutŭ asupra vestei despre *numirea generalului Gurko ca generalisimŭ alŭ armatei ruse şi alŭ toastului rĕsboinicŭ ridicatŭ la banchetulŭ oficerilorŭ.* Se asigură că contele Şuwaloff va fi numitŭ guvernatorŭ generalŭ alŭ Varşoviei.

Acum de curêndŭ a apărutŭ la Petersburg o broşură sub titlulŭ „*Dece anĭ înapoi*“ în care se dice că în ce privesce esperiinţa militară, *armata rusésvă este mai pe susŭ decâtŭ tóte celelalte armate europene*, deórece Rusia a purtatŭ rĕsboiu acum dece anĭ, pe când celelalte armate europene de multă vreme nu suntŭ decâtŭ armate de pace.

## Şi „patrioţii“ sciu de frică.

După cum anunţă o fóiă din Budapesta, ministrulŭ de honvedĭ br. Fejervari Geza a esmisŭ o ordinaţiune către corpulŭ didacticŭ alŭ academiei de honvedĭ „Ludovika“, prin care ordonă ca în două dile pe sĕptĕmână *sĕ vorbéscă nu numai profesorii cu elevii esclusivŭ în limba germană, dér chiar şi elevii între sine*, adecă candidaţii de oficerĭ pentru honvedĭ suntŭ îndatoraţĭ a vorbi esclusivŭ în limba germană.

„Nicĭ-odată — dice între altele »Ellenzék“ — n'a datŭ guvernulŭ lui Tisza dovedĭ atâtŭ de strălucite despre politica sa „naţională maghiară«, ca prin acéstă ordinaţiune, prin care se arată în tótă golătatea sa acelŭ spiritŭ umilŭ, impotentŭ şi nepatrioticŭ, ce caracteriseză politica lui Tisza în totŭ aceea ce atinge pe Austria şi pe armata comună.

„Academia »Ludovica«, după cum se scie, este unŭ institutŭ „de statŭ maghiarŭ“, unica nóstră scólă superióră pentru oficerĭ, a căreia chiamare este crearea de oficerĭ pe séma honvedimei. Academia este susţinută esclusivŭ din tesaurulŭ statului; Austria, seu tesaurulŭ armatei comune nu contribue pentru susţinerea ei nicĭ cu unŭ crucerŭ. Şi baronulŭ Fejérvari, acestŭ fruntaşŭ domnŭ maghiarŭ, care e unŭ membru alŭ guvernului ungurescŭ, care este celŭ mai dinteiu conducĕtorŭ alŭ honvedimei, păşesce ca germanisatorŭ, silesce pe tinĕrulŭ maghiarŭ, care s'a dedicatŭ pentru cariera militară, ca vrêndŭ-nevrêndu sĕ înveţe nemţesce.

„Ministrulŭ instrucţiunei publice *Augustinŭ Trefort dă ordinaţiunĭ cu privire la scólele cu limba de propunere nemaghiară şi aduce legĭ pentru obligarea la învĕţarea limbei maghiare în asemenea şcolĭ. Ministrulŭ de honvedĭ br. Fejervari, din contră, silesce pe tinerimea maghiară, care vre sĕ se facă oficerĭ la honvedĭ, ca sĕ înveţe nemţesce şi sĕ scie nemţesce aşa ca şi unguresce.*

„Şi încă acesta o botéză eroii de gură ai guvernului şi foile susţinute de ei: politică patriotică. Acesta este politica laşităţii, nu a patriotismului. De o parte a face mereu gură cu naţionalităţile nemaghiare din patriă, er de altă parte în diplomaţiă, în afacerile comune, în armată, în cele ce se ţinŭ de atingerile cu Austria, a suferi domnirea necondiţionată a germanismului, ba încă a-lŭ şi sprijini: acesta o póte face numai acea politică lipsită de principiu, care în preţulŭ banilorŭ şi alŭ posederei puterei, în preţulŭ risipei şi alŭ funcţiunei şi a pusŭ în cuiu principiele şi convingerea sa politică ... Şi încă acei omenĭ mai cuteză a minţi despre estinderea şi întărirea „ideei de statŭ maghiarŭ!“ *Acei ómenĭ nu se ruşinéză a predica despre lăţirea maghiarisării. Cum cutezaţĭ d vóstră, domnilorŭ, a-le da peste nasŭ naţionalităţilorŭ nemaghiare, carĭ denégă limbei unguresci drep-*

*tulŭ de a figura ca limbă de statŭ, când étă d-vóstră, guvernamentalii, recunósceţĭ prin o astfeliu de politică a d-vóstre, că limba maghiară tocmai atâta dreptŭ are în organismulŭ statului faţă cu limba germană, câtŭ dreptŭ are şi limba valahă, slovacă seu sêrbă?“*

*„Ce vorŭ dice cu privire la ordinaţiunea acésta „Nemzet«, »Kolozsvár‘ şi celelalte diare guvernamentale, carĭ pururea suntŭ pline cu isbucnirĭ de ură contra naţionalităţilorŭ? Nu se ruşinéză ómenii aceştia sĕ ia parte la mişcările „Kulturegylet«-iste? Cum cutéză ei sĕ sprijinéscă tendinţa „Kulturegylet“-urilorŭ, când acele tendinţe se opunŭ de-adreptulŭ politicei guvernului?...*

„Ai păţit'o »Kulturegylet‘-ule!“

Cu aceste cuvinte îşĭ începe „Ellenzek‘ articululŭ memoratŭ. Er noi dicemŭ:

De domnŭ, domnŭ sĕ fii, der de frică totŭ sĕ ştii.

## SCIRILE DILEI.

*Tractatulŭ de comerţŭ între România şi Turcia s'a încheiatŭ* şi dela 20 Noemvre v. (2 Decemvre n.) se va pune în aplicare. Textulŭ tractatului e publicatŭ în „Monitorulŭ Oficialŭ“ Nr. 178 dela 13 (25) Noemvre.

—x—

Zeloşii învĕţătorĭ din Braşovŭ, d-nii *Georgiu Moianŭ şi Candidŭ Muşlea*, au obţinutŭ dela esposiţiunea cooperatorilorŭ românĭ din Craiova *medalia de aurŭ* pentru escelentele lorŭ manufacturĭ de ale industriei de casă. Ii felicitămŭ pentru frumósa distincţiune ce li s'a făcutŭ!

—x—

Ni se scrie din *Beiuşŭ*, cu data 24 Noemvre, că în comitetulŭ comitatensŭ de acolo s'au alesŭ la 19 l. c. ca membri dintre Românĭ d-lŭ *Petru Mihuţŭ*, directorulŭ gimnasialŭ, şi d-lŭ jude în pensiune *Ignaţiu Stupa*, în loculŭ a doi Ungurĭ, dintre carĭ unulŭ a rĕposatŭ, er altulŭ a trecutŭ în altŭ comitatŭ.

—x—

Căpitanulŭ poliţiei din *Macău* e suspendatŭ din postŭ, pentru cine scie ce fapte „patriotice“. Cu tóte astea, precum 'i se telegrafiază lui „Pester Lloyd«, căpitanulŭ suspendatŭ, Cseresnyes, pune de patrulează di şi nópte prin oraşŭ doi gendarmĭ cu baionetele în puscĭ, ca sĕ arate, că deşi e suspendatŭ, totuşĭ are puterea'n mânĭ. Ba a pusŭ de s'au afişatŭ placate marĭ, în care invită poporaţiunea sĕ menţină ordinea, deórece pentru casurĭ contrare a luatŭ cele mai severe mĕsurĭ poliţienescĭ. Aceste mĕsurĭ dau oraşului aspectulŭ ca cum ar fi în stare de asediu. Poporaţiunea e liniştită, der consternată prin purtarea provocătóre a căpitanului. — Cum le place „patrioţilorŭ“ a face pe »puternicii“ — la spatele baionetelorŭ! Decă unŭ slujbaşŭ suspendatŭ comite astfelŭ de năsdrăvănii, ce nu suntŭ în stare sĕ facă cei nesuspendaţĭ!

—x—

In Nr. 242 alŭ „Gazetei‘, comunicândŭ despre scandalulŭ ce s'a întêmplatŭ în *Semlacŭ,* amŭ întrebatŭ, decă nu cumva acesta e Semlaculŭ de lângă Aradŭ. Acum ni se împărtăşesce că acolo nu s'a întêmplatŭ unŭ asemenea scandalŭ. Prin urmare trebue sĕ fiă *Şemlaculŭ* din comitatulŭ *Timişului.*

—x—

„Patrioţii“ din *Deva* ceruseră ministrului Trefort sĕ le sistemisese o nouă institutóre de fete. Ministrulŭ le rĕspunse că nu numai nu crează unŭ nou postŭ, der încă din cele 5 învĕţătóre esistente una va fi transferată şi postulŭ ei se va suprima; totŭ astfelŭ are sĕ se întêmple cu învĕţătórele din Nosagŭ, Simeria, Sĕlaşulŭ de susŭ ş. a., vr'o 6—7 posturĭ. Deunădile s'au desfiinţatŭ posturile de învĕţătóre de lucru. — Étă unde duce nenorocita pornire de maghiarisare: la neevitabilele fiascurĭ.

—x—

La construirea *canalului de Panama* e ocupatŭ, avêndŭ o posiţiune distinsă, unŭ tênĕrŭ inginerŭ românŭ anume *Ioanŭ Giurgea,* care a absolvatŭ studiele sale cu succesŭ în Parisŭ.

—x—

După cum spune „Unirea“ din *Bucurescĭ,* autoritatea judecătorescă, însoţită de moştenitorii doctorului *Drasch,* a descinsŭ la fostulŭ domiciliu alŭ rĕposatului şi a făcutŭ cercetărĭ. Din testamentulŭ găsitŭ s'a vĕdutŭ că dr. Drasch are 12 moşióre în Stiria, care întocmeşte unŭ întinsŭ domeniu; că jumĕtate din aceste moşii, împreună cu 160,000 lei ce s'au găsitŭ în casa de ferŭ a fostŭ lăsată pentru unŭ institutŭ filantropicŭ în Stiria; er cealaltă jumĕtate d nei care îngrijeşte domeniulŭ de care vorbirămŭ mai susŭ. Acéstă scire se dă sub reservă şi amŭ dori sĕ nu se adeverescă, întru câtŭ nu s'ar fi testatŭ nicĭ unŭ banŭ pentru unŭ institutŭ filantropicŭ românescŭ.

—x—

In dilele trecute s'a petrecutŭ la tribunalulŭ de Ilfovŭ în *Bucurescĭ* următorulŭ casŭ: Unŭ domnŭ cerŭ sĕ fiă divorţatŭ de nevastă-sa din motivŭ că ea îşĭ mânjesce faţa cu pudră şi că întrebuinţéză totŭ felulŭ de mijlóce cosmetice la toaletă. Tribunalulŭ a respinsŭ cererea de divorţŭ.

—x—

„Voinţei Naţionale‘ i se comunică, că firma *Bernhard Landbank et Comp.* din Lipsca, care are relaţiunĭ cu diferite case comerciale din România a *datŭ falimentŭ.* Soţia falitului, care este arestatŭ, a încetatŭ grabnicŭ din vieţă la aflarea acestei scirĭ. Fiulŭ susŭ numitului falitŭ, care face comerciu de manufacturĭ în Bucurescĭ, a plecatŭ la Lipsca.

## Maghiarisare în Pojunŭ.

Cetimŭ în oficiosulŭ „Nemzet“ Nr. 320 dela 21 Noemvre n.:

*In causa maghiarisării în Pojunŭ,* preşedintele reuniunei »Toldy« de acolo Dr. Alexandru Vutkovich a realisatŭ de curêndŭ mai multe idei folositóre. Precum se scie, înainte cu câteva sĕptĕmânĭ se ventilase în reuniune numai idea d'a se înfiinţa cursurĭ de limba ungurescă. Acum iau parte la 29 de cursurĭ în 20 de localităţĭ diferite aprope 400 auditorĭ. *Aceştia suntŭ toţi germanĭ,* mai mulţĭ dintre ei în vêrstă de aprope 50 anĭ. Cu deosebire accentuéză raportorulŭ nostru pe consilierulŭ intimŭ Dr. Hyacinth Ronay, care a sprijinitŭ căldurosŭ propunerea preşedintelui Vutkovich, când i-a comunicat'o recunoscêndŭ propunerea ca amĕsurată timpului, potrivită şi ducêndŭ la ţintă, şi totodată hotărî a dărui auditorilorŭ mai sĕracĭ cărţĭ de învĕţămêntŭ. Prelegerile le ţinŭ în cea mai mare parte învĕţătorii poporalĭ catolici şi tinerimea academiei evang. teologice din Pojunŭ. Auditorĭ, bărbaţĭ şi femei, se anunţă încă în numĕrŭ frumosŭ.

Se scie că Pojunulŭ e unŭ cuibŭ jidovescŭ, prin urmare nu e minune că suntŭ „patrioţĭ“ kulturegyletiştĭ. Pentru noi are importanţă declararea fóiei d-lui Tisza, că în Pojunŭ se lucréză pentru **causa maghiarisărei.** Acésta pentru acele neruşinate desminţirĭ „patriotice“, că nu se uneltesce pentru maghiarisare.

Braşovŭ, 1 Noemvre 1887.

Domnule Redactorŭ! Vĕ rogŭ, binevoiţĭ a publica în fóia d-vóstrĕ aceste şirurĭ ce privescŭ:

*Fondulŭ pentru ajutorarea juriştilorŭ românĭ din districtulŭ Făgăraşului, lipsiţĭ de mijlóce.*

Incă la organisarea constituţională a districtului Făgăraşŭ, în anulŭ 1861, simţindu-se cu durere lipsa de juriştĭ românĭ din districtŭ şi cercetându-se mai de aprópe care ar fi causa, s'a constatatŭ din tóte părţile că causa este sĕrăcia. Părinţii românĭ din districtulŭ Făgăraşului nu suntŭ în stare din mijlócele proprii a'şĭ întreţine fii lorŭ pe la universităţĭ.

Spre a pute decĭ veni óreşicâtŭ respectivilorŭ părinţĭ într'ajutorŭ, la iniţiativa şi sub conducerea şi energica stăruinţă a soţiei mele Maria de Lemeny, ajutată şi sprijinită cu totŭ zelulŭ din partea tuturorŭ Românilorŭ şi damelorŭ române din Făgăraşŭ şi districtŭ, prin diferite mijlóce: ajutóre benevole, balurĭ, maialurĭ etc. s'a adunatŭ şi înfiinţatŭ unŭ fondŭ pe care, câtŭ timpŭ amŭ fostŭ cu locuinţa în Făgăraşŭ, l'a crescutŭ, menajatŭ şi administratŭ însaşĭ soţia mea, se'nţelege pre lângă ţinerea în evidenţă a tuturorŭ perceptelorŭ şi erogatelorŭ. După cĕ însĕ s'au schimbatŭ împrejurările în Făgăraşŭ şi neamŭ transferatŭ cu domiciliulŭ la Braşovŭ, fiindŭ acum soţiei mele nu numai fórte peste mână, der încă imposibilŭ de a mai administra şi mai vêrtosŭ a mai îngriji de menagiarea şi crescerea ulterióră a micului fondŭ, după matură precugetare şi mai vêrtosŭ din acelŭ motivŭ, că acestŭ fondŭ, după natura şi destinulŭ sĕu, este în principiu proprietatea Românilorŭ din districtulŭ Făgăraşului, aşa a credutŭ a fi mai bine, mai justŭ şi mai sigurŭ a încredinţa acelŭ fondŭ părinţilorŭ poporului, representanţei municipale a districtului Făgăraşului spre ulterióră îngrijire, menagiare, crescere şi administrare conformŭ destinaţiunei sale.

S'a făcutŭ decĭ din partea soţiei mele în privinţa acésta cuvenita propunere, în urma căreia inclita representanţă municipală a primitŭ şi în 1-ma Maiu 1872 sub Nr. 1566, a esmisŭ din sînulŭ sĕu doi comisarĭ şi anume pe domnii Ioanŭ Meţianŭ, protopresbiterŭ atuncĭ la Zĕrnescĭ, acum Episcopŭ alŭ Aradului, şi Ioanŭ Comşa, parochŭ la Zĕrneştĭ, cu însărcinarea ca sĕ primescă dela soţia mea respectivulŭ fondŭ cu tóte actele ţiitóre de acestŭ obiectŭ. D-nii comisarĭ s'au şi presentatŭ la Braşovŭ în diua de 3 (15) Septemvre 1872 şi primindŭ dela soţia mea protocólele referitóre la fondulŭ respectivŭ, întemeiatŭ de dânsa la anulŭ 1864, le-au cercetatŭ cu deamĕruntulŭ şi au constatatŭ că socotelele s'au dusŭ în cea mai bună ordine şi că fondulŭ după estragerea erogatelorŭ de 340 fl. 84 cr. şi adecă 40 fl. 85 cr. spese în interesulŭ fondului, er 300 fl. ajutóre la 6 juriştĭ, constă din 608 fl. 25 cr. şi adecă în banĭ gata 98 fl. 25 cr., ér în obligaţiunĭ private 510 fl., care tóte le-au primitŭ d-nii comisarĭ dela soţia mea pe lângă adeverinţa de sub A. şi întocmai s'au primitŭ tóte de către comisiunea municipală în şedinţa din 30 Septemvre 1872, precum dovedesce nota oficiósă a d-lui căpitanŭ Drăguşanu dto 10 Ianuariu 1873, Nro 3149, 1872, sub B.

Acestea m'-am ţinutŭ de datoriă a-le aduce pe calea jurnalistică la cunoscinţă publică cu scopŭ, ca aceia

---

(19.) FOILETONU.

## LOGOFĔTULŬ MATEIŬ

NOVELĂ

— N'am nebunitŭ de locŭ,... dér... am fostŭ ca nebunŭ. — Asta n'are sĕ fiă. Dică cine ce va vrea. Eu facŭ cum sciu. Nu mĕ 'nsorŭ nicĭ pentru satŭ nicĭ pentru boerĭ; eu mĕ 'nsorŭ pentru mine; şi'n cele din urmă eu nu suntŭ legatŭ cu nimicŭ, mĕ ducŭ unde'mĭ place; ómeni ca mine îşĭ caută noroculŭ în lumea largă nu'şĭ légă capulŭ aşa de uşorŭ, — vorbì Mateiŭ cu totă încrederea în sine, şi era aşa de falnicŭ când grăì aceste vorbe, încâtŭ orĭ cine l'ar fi vĕdutŭ, ar fi băgatŭ de sémă că vorbesce cu totă nădejdea şi că dela gândulŭ lui nu e putere pe pămêntŭ, care sĕ'lŭ abată.

— Ce'i de făcutŭ? — întrebâ Ienache cam móle şi stându, cu mânile împletecite, se uita în josŭ ca şi cum ar căuta ceva, ca şi cum ar dori sĕ găsescă chipulŭ cum sĕ ésă din acéstă încurcătură.

— Fă ce'i sci! — grăì Mateiŭ apĕsatŭ şi începù sĕ se îmbrace. — Fă cum te'i pricepe, căcĭ tu ai făcutŭ, tu sĕ şi desfacĭ. Eu îţĭ dicŭ rĕmasŭ bunŭ,.... şi plecŭ.

A disŭ şi cum a disŭ aşa a şi făcutŭ.

A trecutŭ pe lângă Rădiţa, nu ia disŭ nicĭ „nópte bună,“ a încălecatŭ pe calŭ, şi a plecatŭ la curte.

XVIII

Pe drumŭ logofĕtulŭ era cuprinsŭ de o bucurie, împreunată cu puţină temere.

Era însă o temere plăcută.

Işĭ închipuia că va găsi pe Maruţa tristă şi că îndată ce'lu va vedea se va mira, dér îi va părea bine, îlŭ va erta şi între ei vorŭ reînvia iérăşĭ relaţiunile din trecutŭ.

„Au fostŭ bănuelĭ fără temeiŭ,“ dise elŭ. „Unŭ omŭ ca mine nu se uită la aşa ceva; Maruţa e fată cum se cade!“

Cu câtŭ se apropia mai multŭ de curte, cu atâtŭ inima lui bătea mai tare, şi'şi ţinea calulŭ în frêu, astfelŭ încâtŭ, când era aprópe de curte, calulŭ d'abia înainta.

Timpulŭ era plăcutŭ. Plouase, dér se svêntase fórte repede, şi era o rĕcóre, care îi priia de totŭ bine logofĕtului. Era seninŭ şi luna se arătà pe cerŭ cu lumina ei palidă, pe care o rĕspândea peste întréga împrejurime.

Mateiŭ se apropiase de gardulŭ curţei boerescĭ. Descalecă, îşĭ leagă calulŭ de unŭ stâlpŭ, şi sta astfelŭ pironitŭ şi se uita din când în când printre nuelele gardului, la căsciórele din faţa caselorŭ boerescĭ.

In căscioră ardea lumînarea.

Mateiŭ era fórte mişcatŭ, şi par'că se mulţămea cu atâta, par'că'i ajungea că a vĕdutŭ lumină în căscióra, unde altădată sta de vorbă cu Maruţa.

Voia sĕ se întórcă.

Nu se întórse însĕ, ci rĕmase lângă negrulŭ sĕu şi se uita cu jale la elŭ, ca şi cum s'ar fi uitatŭ la unŭ pretinŭ, dela care ar fi aşteptatŭ ajutorŭ.

„Ce va dice Maruţa?“ îi trecù prin minte. „Nu va fi supĕrată pe mine?« îşĭ gândea elŭ şi frămêntându-se în astfelŭ de cugete nu cuteza sĕ între pe portiţă.

Inima însĕ îlŭ hotărî.

Puse mâna pe retéza portiţei, întrà şi merse deadreptulŭ la căscioră.

„Am sĕ'i spunŭ că au fostŭ numai vorbe; am sĕ'i spunŭ că n'am nimicŭ cu fata scutarului,.... numai atât am sĕ'i spunŭ, ca sĕ scie,... şi apoi d'aci'n colo, nu îmi pasă, orì ce ar dice ea,“ îi trecù prin cap logofĕtului, şi încurajatatŭ de aceste gândirĭ, puse mâna pe cleşniţa uşei dela căscioră şi întrà.

Inăuntru era Rada

Logofĕtulŭ nu băgase bine de sémă, lui i se părea că'i Maruţa, dér îmbĕtrânită de supĕrare.

Merse până aprópe de Rada, îşĭ şterse puţinŭ ochii, căcĭ i se părea, că are o pânză peste ei, şi deodată se oprì când se convinse că nu'i Maruţa. Scia că Rada'i rea de gură, şi că'lŭ va mustra, şi de aceea nu'i cădea bine că s'a întêlnitŭ cu ea.

— Da ce ai păţitŭ logofete? — începù Rada. — Ce ai păţitŭ de ţi-aĭ mai adusŭ aminte de noi? Unde sĕ însemnezŭ că în sfêrşitŭ, măcarŭ în ajunulŭ logodnei d-tale, totŭ ţi-aĭ mai adusŭ aminte de noi? —

pe carī în prima liniă iĭ privesce acestŭ fondŭ și carī suntŭ mai aprope de causă și au tótă ocasiunea, tótă înlesnirea, avêndu-și representanții lorŭ chiar și în sinulŭ comisiunei seu comitetului municipalŭ. aceia, dicŭ, sĕ vedă sĕ cerceteze cum și în ce stare se află acelŭ fondŭ? De se menagiază, de se cresce și administreză conformŭ destinațiunei sale și în casulŭ contrarŭ sĕ stăruéscă cu totŭ dinadinsulŭ pentru asigurarea, crescerea și buna lui administrare spre ajungerea scopului.

*Ioanŭ de Lemeny,*
căpitanŭ supr. în pensiune.

Étă și actele respective de predare și primire a fondului:

Amĕsuratŭ însărcinărei onoratului comitetŭ municipalŭ alŭ districtului Făgărașului din 1 Maiŭ 1872 Nr. 1566 ne-am înfățișatŭ noi subscrișii astădĭ la Ilustra Domnă Maria Branŭ de Lemeny si descoperindu i scopulŭ ne puse îndată înainte protocólele respective ale fondului întemeiatŭ prin Ilustra Domnă Maria Branŭ de Lemeny la anulŭ 1864 spre ajutorarea juriștilorŭ lipsițĭ de mijloce din districtulŭ Făgărașului, care luându-le înainte și cercetându-le cu deamĕnuntulŭ, atâtŭ în privința perceptelorŭ și erogatelorŭ, dimpreună cu respectivele documente, am constatatŭ că tóte socotelele s'au dusŭ în cea mai bună ordine, că mai încolo fondulŭ de susŭ după estragerea erogatelorŭ de 340 fl. 85 cr., și adecă spese în interesulŭ fondului 40 fl. 85 cr. ajutore la 6 juriștĭ din dinstrictŭ 300 fl., — constă din suma de *608 fl. și 25 cr* v. a. dintre carĭ 98 fl. 25 cr. în banĭ gata și restulŭ în obligațiunĭ private, care tóte le-am primitŭ astădĭ din mâna Ilustrei Dómne pe lângă a nóstră mulțămită și recunoscință.

*Brașovŭ,* 3 (15) Septemvre 1872.

Ioanŭ *Mețianŭ* m. p. Prot. ca comissarŭ municipal, Ioanŭ *Comșa* m. p. paroch, ca comissarŭ.

Nr. 3149/1872

Ilustrităţii Sale Dómnei Maria Branŭ de Lemeny în Brașovŭ.

Din însărcinarea onorabilei Comisiunĭ municipale ce'mĭ impuse în ședința sa din 30 Septemvre anulŭ trecutŭ, mĕ onorezŭ a adeveri prin acésta primirea fondului juriștilorŭ românĭ din districtulŭ Făgărașului, constătătorŭ în suma de *608 fl. 25 cr.* și adecă în banĭ gata 98 fl. 25 cr., apoi în obligațiunĭ 510 fl. cu tóte documentele de percepțiunĭ anteriore pe timpulŭ ce l'ațĭ administratŭ Ilustritatea vóstră ca fondatóre.

Decĭ binevoițĭ a accepta dreptŭ chitanță și documentŭ de legitimare — er adeverința comisarilorŭ primitorĭ Reverendilorŭ domnĭ Ioanŭ Mețianu și Ioanŭ Comșa a o reînapoi spre a li-se înmĕnua

Cu acéstă ocasiune vĕ rogŭ Ilustra Dómnă sĕ bine-voițĭ a agrega și espresiunea sentimentelorŭ de cea mai înaltă stimă și considerațiune cu care semnŭ

Alŭ Ilustrităței Vóstre pre umilitŭ
*Dragușianulŭ* m. p.
*Făgărașŭ,* în 10 Ian. 1873. V.-Căpit. distr.

**Stipendiĭ și ajutóre din fundațiunea „Andronicu."** Din fundațiunea „Andronicu" suntŭ a se conferi pe anulŭ 1888 următórele stipendii și ajutóre: *a)* Cinci-decĭ stipendii și ajutóre de câte 30 fl. pentru tinerĭ, carĭ au intențiunea a se aplica ca novițĭ la meseriă și industriă, apoi pentru învĕțăceĭ aplicațĭ deja la meseriă și industriă, și în fine pentru învĕțăceĭ, carĭ au devenitŭ sodalĭ (calfe) în decursulŭ anului 1887; *b)* Patru-spre-dece ajutóre și anume: dece de câte 100 fl., două de câte 150 fl. și două de câte 200 fl. pentru sodalĭ (calfe), carĭ suntŭ în condițiunile recerute de a se face măestrii. Toțĭ, carĭ voescŭ a concurge la aceste stipendii și ajutóre trebue sĕ dovedéscă: *a) prin atestatulŭ de botezŭ, că suntŭ Românĭ gr.-or. din Transilvania; b) prin atestatulŭ oficiului comunalŭ (primăriei) starea averii propriă și a părinților; c) prin atestatulŭ oficiului parochialŭ, la care aparține concurentulŭ séu familia concurentului;* decă trăescŭ părinții, câțĭ copii minorenĭ suntŭ în familiă și câțĭ din aceștia umblă în scólă; decă petentulŭ este căsătoritŭ, și starea familiei sale. In specialŭ tinerii, carĭ au intențiunea a se aplica ca novițĭ la meseriă și concurgŭ la unŭ stipendiu de 30 fl., afară de recerințele generale indicate mai susŭ trebue sĕ întrunéscă și următórele condițiunĭ: 1. Sĕ nu fiă mai tinerĭ de 12 anĭ; 2. sĕ fi cercetatŭ cu succesŭ bunŭ scóla poporală, ceea-ce este a se dovedi prin atestate școlare; 3. sĕ fi încheiatŭ contractŭ cu măestrulŭ conformŭ §-lui 61 alŭ legii industriale (art. leg. XVII: 1884), ceea-ce se va dovedi prin așternerea contractului în originalŭ séa în copiă legalisată.

Invĕțăceii aplicațĭ deja la meseriă seu la industriă, carĭ concurgŭ la unŭ stipendiu de 30 fl., afară de recerințele generale, trebue sĕ mai întrunéscă și următórele condițiunĭ: 1. Sĕ fiă angajațĭ la vre-unŭ măiestru cu contractŭ, care sĕ se alăture la cerere; 2. sĕ aibă purtare bună, dovedită cu atestatŭ dela măiestrii, la carĭ au fostŭ și suntŭ în învĕțătură. *Sodalii*, carĭ concurgŭ la vre unŭ ajutorŭ de 30 fl., afară de recerințele generale trebue sĕ întrunéscă următórele codițiunĭ: 1. Sĕ fi terminatŭ periodulŭ de învĕțătură în decursulŭ anului 1887, ceea-ce se va dovedi prin atestatulŭ autorităţii industriale conformŭ §-ului 67 din art. de leg. XVII: 1884; 2. sĕ arete unŭ sporiu și o purtare bună, ceea-ce se va dovedi prin atestatulŭ măiestrului eventualŭ prin cartea de lucru § ulŭ 99 din legea citată); 3. sĕ arete ce limbĭ sciu vorbì și scrie (atestatŭ dela măiestri), și decă aparținŭ ca membri la vre-o reuniune de meseriașĭ (certificatŭ dela reuniune.)

*Sodalii,* carĭ concurgŭ la vre-unŭ ajutorŭ de 100 fl., 150 fl. și 200 fl., pentru a se face măieștri, au sĕ întrunéscă, afară de recerințele generale, încă următórele: 1. Sĕ fiă provĕduțĭ cu certificatulŭ de măestru; 2. Sĕ fi lucratŭ ce'lŭ puținŭ șese anĭ consecutivĭ ca sodalĭ, ceea ce se va dovedi prin atestatele măieștrilorŭ, la carĭ au lucratŭ; 3. în cerere sĕ se arate anume, unde voescŭ a se aședa ca măeștri și ce felŭ de mijlóce băneștĭ mai are pentru a'șĭ începe meseria pe socotéla orŭ; asemenea sĕ producă și alte documente recomandatóre. Dela toțĭ concurenții de orĭce categoriă se recere ca cererile sĕ fie și subscrise cu mâna lorŭ propriă și adresate consistorului archidiecesanŭ gr. or. din Sibiiu; cererile au sĕ intre aicĭ celŭ multŭ până la 1 Decemvre 1887 st. v. Cererile sosite după acestŭ terminŭ și cele ce nu vorŭ fi instruite, precum se recere mai susŭ, *nu se vorŭ lua* în considerare. Atragemŭ atențiunea d-lorŭ preoțĭ și învĕțătorĭ, ca sĕ ajutoreze pe părinții carĭ au copii la meserii, pentru a pute înainta concursele la timpŭ și cu documentele carĭ se cerŭ mai susŭ.

(»Meseriașulŭ Românŭ.")

## Apelŭ,

*către onorații alegĕtorĭ ai cercului electoralŭ Caransebeșŭ!*

Vĕ este cunoscutŭ pasulŭ ce l'a făcutŭ alesulŭ nostru deputatŭ, Ilustritatea Sa d-lŭ generalŭ *Traianŭ Doda.*

La acestŭ bărbătescŭ pașŭ noi alegĕtorii trebue sĕ dămŭ unŭ demnŭ rĕspunsŭ.

Acésta suntemŭ datorĭ atâtŭ față de noi, câtŭ și față de apelulŭ ilustrului bărbatŭ, alŭ cărui glasŭ a rĕsunatŭ în tóte părțile locuite de Românĭ.

Dreptŭ aceea, spre a ne da adevĕrata espresiune a sĕmțimintelorŭ nóstre: noi subscrișii alegĕtorĭ amŭ credutŭ de bine a ne aduna într'o conferință aicĭ în Caransebeșŭ.

Acéstă conferință amŭ statorit'o pe *Joia de 1 Decemvrie (19 Noemvrie)* a. c.

Provocămŭ așaderă pe alegĕtorii noștri, ca pe acéstă di sĕ trimită negreșitŭ vre-o câțĭ-va din fie care comună la Caransebeșŭ spre a participa la conferință.

Caransebeșŭ, în 15/27 Octomvrie 1887.

Mihaiu *Popoviciu*, Mihaiu *cav. de Iacobiciu*, Ioanŭ *Popoviciu,* Iancu *Temeșŭ,* Ionŭ *Ionașiu,* Patriciu *Drăgălină,* Ioanŭ *Stoianŭ,* Ioanŭ *Mihaiu,* Ioanŭ *Bartolomeiu,* Stefanŭ *Velovanŭ,* Ioanŭ *Topalŭ,* Ilie *Curescu,* Traianŭ *Barzu,* Mihaiu *Drăgălină,* Iosifŭ *Bălanŭ.*

## SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BUCURESCĬ, 28 Noemvre. — Sesiunea camerilorŭ s'a deschisŭ printr'unŭ discursŭ alŭ tronului, care accentuéză raporturile cele bune neschimbate către puterĭ și încheiarea mulțămitóre a tractărilorŭ cu Austro Ungaria pentru granița stabilă. Tractările pentru tractatele comerciale se continuă. Discursulŭ tronului constată că situațiunea financiară e favorabilă, anunță pentru primăvéră construirea podului peste Dunăre, a portului Constanța și a întrepositelorŭ în Bucurescĭ și Iașĭ.

PARIS, 28 Noemvre. — *Grévy a anunțatŭ lui Rouvier decisiunea sa de a demisiona.* Acésta o va adresa Joi împreună cu mesagiulŭ către senatŭ și cameră. Rouvier a împărtășitŭ acésta lui Floquet. Probabilŭ că amânarea camerei și a senatului se va prelungi până Joi.

**Insciințare.** Adunarea generală a reuniunei femeilorŭ române pentru ajutorarea vĕduvelorŭ sĕrace din Brașovŭ și Sĕcele se va ține în 30 Noemvre 1887 st. v. în sala de desemnŭ din edificiulŭ gimnasiului românŭ. Ședința se va deschide la 3 ore p. m. La acéstă adunare generală se invită p. t. domne membre.

Brașovŭ, 14 Noemvre 1887.

La însărcinarea d-nei președinte,
*St. Iosifŭ,* actuarŭ.

## DIVERSE.

**Unŭ furtŭ importantŭ la museulŭ numismaticŭ din Athena.** — Publiculŭ din Athena a fostŭ cuprinsŭ de o forte mare emoțiune, scrie „Le Messager d'Athénes," în urma aflărei unui furtŭ forte însemnatŭ comisŭ la museulŭ numismaticŭ. Cum însĕ se întêmplă mai totdeuna în asemenea împrejurărĭ, importanța furtului a fostŭ esagerată; ea nu era evaluată la mai puținŭ de 700,000 lei. In urmă însĕ s'a aflatŭ că obiectele furate nu se ridicau la o valóre mai mare de 30,000 lei. Hoții nu au fostŭ prinșĭ. Ei au luatŭ cu dênșii mai multe colecțiunĭ, dintre carĭ unele fórte bogate; se dice chiarŭ că ei au lucratŭ în cea mai bună ordine și ca niște cunoscĕtorĭ. Étă cum s'a descoperitŭ acestŭ furtŭ: Unŭ servitorŭ alŭ Universităței, măturândŭ curtea, dete peste câte va medalii de bronzŭ. Ridicândŭ capulŭ în susŭ observă că una din ferestrele bibliotecei naționale, unde se află și colecția de medalie, era deschisă. Prevenì numai decâtŭ pe secretarulŭ universităței, care anunță imediatŭ poliția și parchetulŭ. Ușile dela intrare ne fiindŭ forțate, hoții trebue sĕ se fi ascunsŭ în timpulŭ dilei într'una din sălile bibliotecei, de unde ar fi pĕtrunsŭ în sala museului numismaticŭ, a cărei ușe a fostŭ forțată pentru a o putea deschide.

**Rectificare.** — In Nr. 240 alŭ foiei nóstre, la subscrierile scrisórei de aderință adresate din Borlovenii vechĭ d-lui generalŭ Tr. Doda, sĕ se citéscă astfelŭ următórele nume: Pavelŭ Boldea preotŭ, Petru Zamela, Meila Boldea, George Moțocŭ, Tanasie Ciolanŭ, Ilie Jurchescu și Alimpie Samela.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Muresianu.**

---

Astfelŭ grăì Rada și cu ochii îlŭ mĕsura pe Mateiŭ din tălpĭ până în creștetŭ.

— N'am venitŭ la d-ta! — dise logofĕtulŭ. — Am venitŭ la Maruța! — adause elŭ și se uita în drepta și în stânga, se întórse apoi repede cu capulŭ spre ușe, căcĭ i se păruse că s'a mișcatŭ ușa, și credea că vine Maruța. Se convinse însĕ că nu vine nimenea.

Maruța... Maruța s'a dusŭ de alaltăerĭ, — grăì Rada dândŭ din capŭ. — Cine scie unde va fi ea acum!

La aceste cuvinte unŭ fiorŭ ca unŭ fulgerŭ îi trecu lui Mateiŭ prin corpŭ, și se simțea așa de fără putere, încâtŭ sta sĕ cadă de pe picióre.

— Da ce ai cu Maruța? — întrebà Rada după o mică pausă. — D-ta n'ai cu ea nimicŭ; acum ai cu Ilena lui neu-tĕu Dumitru.

Așa grăì Rada, însă aceste vorbe au fostă grăite cu multă rĕutate, ceea ce s'a putută vedea din tonulŭ apăsatŭ și din strâmbătura ei când a vorbitŭ.

— Dér d-ta ce ai cu mine? — se rĕstì logofĕtulŭ. — Spune'mĭ ce ai? Orĭ te-a pusŭ cineva judecător peste mine? Am venitŭ aci la Maruța..., n'am venitŭ la d-ta!

— Iac'așa, — grăì Rada dându'șĭ în pumnĭ, — iac'așa... ai venitŭ la Maruța'și m'ai găsitŭ pe mine! Frumosŭ, logofete, — adause ea mișcând din capŭ, — tare frumosŭ te-ai purtatŭ! Ai mersŭ la oile scutarului! Așa vedĭ.... dér de una bine dicĭ;... cine ce are cu d-ta? D-ta te ducĭ la cine'țĭ place, și'țĭ place cine'țĭ vine la socotélă!

Logofĕtulŭ rĕmase o bucată de vreme fără sĕ dică ceva; rĕmase neclintitŭ și nu făcea altceva, decâtŭ îșĭ primbla privirea din pămêntŭ la Rada, și dela ea érășĭ în pămêntŭ.

— Rado, începù Mateiŭ, — leliță Rado, am venitŭ sĕ'țĭ spunŭ, adecă am venitŭ sĕ'i spunŭ Maruței că nu mĕ'nsorŭ.

— Și ce ai sĕ'mĭ spui mie? De ce? — grăì Rada făcêndŭ din buze nisce semne de nepăsare.

Logofĕtulŭ Mateiŭ ridicà umerii, îi lăsà érășĭ în josŭ, se uità la Rada și dise:

— Ițĭ spunŭ... numai așa ca sĕ scii, și sĕ scie și Maruța,... sĕ scie tótă lumea, că eu... nu mĕ'nsorŭ!

— Așa vorbì Mateiŭ și se uità érășĭ împrejurŭ, și se întórse éraș, spre ușe, căcĭ érășĭ i se păruse că a intratŭ cineva.

— Nu'țĭ fie frică, — începù Rada, — nu-țĭ fie frică, că nu vine nimenea; că nu'i nimenea acasă afară de coconulŭ Nae, și dênsulŭ... dórme. Cocóna Eleftera a plecatŭ la viă și cu dumneaei s'a dusŭ și Maruța.

Mateiŭ căscà ochii la Rada mirându-se.

— Maruța, va sĕ dică, nu'i acasă? — întrebà cam domolŭ logofĕtulŭ.

— Nu'i acasă. Și pentru ce era sĕ și rĕmână? Sĕ fie de nunta d-tale? Asta 'i-ar fi mai trebuitŭ sĕrmanei, după plânsulŭ ce l'a plânsŭ, de'i secase și lacrimile!

— A plânsŭ Maruța? — întrebà repede logofĕtulŭ și se uita la Rada seriosŭ.

— Și te mirĭ încă? Nu cumva 'i-ar fi venitŭ sĕ rîdă? — accentuà Rada.

Logofĕtulŭ era mâhnitŭ de totŭ, și de aceea vrù sĕ iasă din căscióră. Ii era nĕcazŭ că n'a întêlnitŭ pe Maruța, că n'a putută vorbi cu ea. Ar fi vrutŭ sĕ ésă din căscióră. Elŭ însă nu credea că Maruța a plecatŭ; din contră credea că este aicĭ și că póte când va deschide ușa sĕ plece, se va întêlni cu ea față în față, și de aceea rĕmase încă o bucată de vreme în căscióră. — De vorbitŭ însĕ nu vorbea.

In sfêrșitŭ ne mai putêndu-se răbda, dise „nópte bună" și plecà.

— Stai logofete! Stai că am sĕ te întrebŭ o vorbă! — dise Rada, dér înzadarŭ a disŭ ea, căcĭ logofĕtulŭ a lăsat'o singură. Ii era témă sĕ mai rĕmână, ca nu cumva sĕ audă și alte lucrurĭ, carĭ decă le-arŭ fi auditŭ, ar fi fostŭ póte în stare sĕ'i spulbere și cea din urmă rĕmășiță de nădejde.

Elŭ eșì.

Se duse pe la grajdŭ, se uità ce cai lipsescŭ, și s'a încredințatŭ că cocóna Eleftera, de sigurŭ a plecatŭ către Bucurescĭ, și decă a plecatŭ cocóna Eleftera, a plecatŭ și Maruța.

(Va urma.

### Cursulŭ la bursa de Viena

din 25 Noemvre st. n. 1887.

| | |
|---|---|
| Rentă de aurŭ 5% | 98 40 |
| Rentă de hârtiă 5% | 98.60 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare | 149.25 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) | 95 75 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune) | 125 60 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune) | 112 50 |
| Bonurĭ rurale ungare | 104 60 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 104.30 |
| Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ | 104 25 |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 104 25 |
| Bonurĭ rurale transilvane | 104 60 |
| Bonurĭ croato-slavone | 104 25 |
| Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. | 99.— |
| Imprumutulŭ cu premiu ung. | 123.80 |
| Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului | 123.25 |
| Renta de hârtiă austriacă | 81 20 |
| Renta de arg. austr. | 82.40 |
| Renta de aurŭ austr. | 111 85 |
| Losurile din 1860 | 134 90 |
| Acțiunile băncei austro-ungare | 887.— |
| Act. băncei de creditŭ ung. | 285.— |
| Act. băncei de creditŭ austr. | 278.10 |
| Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ | 5.93 |
| Napoleon-d'orĭ | 9 94 |
| Mărcĭ 100 imp. germ. | 61.70 |
| Londra 10 Livres sterlinge | 125.25 |

### Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 11 Noemvre st. v. 1887.

| | Cump. | vend. |
|---|---|---|
| Renta română (5%) | $93\frac{1}{2}$ | $94\frac{1}{2}$ |
| Renta rom. amort. (5%) | 96— | 97— |
| » convert. (6%) | 91— | 92— |
| Impr. oraș. Buc. (20 fr.) | 34— | 36— |
| Credit fonc. rural (7%) | 105— | 106— |
| » „ „ (5%) | $91\frac{3}{4}$ | $92\frac{1}{4}$ |
| » » urban (7%) | 103— | 104— |
| » » » (6%) | 96— | 97— |
| » » » (5%) | $87\frac{1}{2}$ | $88\frac{1}{2}$ |
| Banca națională a României 500 Lei | —— | —— |
| Ac. de asig. Dacia-Rom. | —— | —— |
| » » » Națională | —— | —— |
| Aurŭ contra bilete de bancă | $14\frac{1}{4}$ | 15.— |
| Bancnote austriace contra aurŭ | 2.03 | 2.04 |

### Cursulu pieței Brașovu

din 26 Noemvre st. n. 1887.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 8.58 | Vênd. | 8.61 |
| Argint românesc | » | 8.53 | » | 8.57 |
| Napoleon-d'orĭ | » | 9.89 | » | 9.95 |
| Lire turcescĭ | » | 11.21 | » | 11.25 |
| Imperialĭ | » | 10.20 | » | 10.26 |
| Galbenĭ | » | 5.89 | » | 5.92 |
| Scrisurile fonc. »Albina« 6% | » | 101.— | » | 102.— |
| „ » „ 5% | „ | 98.— | » | 99.— |
| Ruble Rusescĭ | » | 100.— | » | $111\frac{1}{2}$ |
| Discontulŭ | » | 7—10% pe anŭ. | | |



## Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-niĭ abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatuluĭ postalŭ și numeriĭ de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domniĭ ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

*ADMINISTR. „GAZ. TRANS.“*

## Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

### I. Plecarea trenurilorŭ:

**1. Dela Brașovŭ la Pesta:**

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute sera.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută dimineța.

**2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:**

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 oră 55 minute după amédĭ.

### II. Sosirea trenurilorŭ:

**1. Dela Pesta la Brașovŭ:**

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute sera.

**2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:**

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

### A. Plecarea postelorŭ:

*a)* Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
*b)* „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
*c)* „ „ în *Săcuime* (S. Georgĭ): 1 oră 30 minute nóptea.
*d)* „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
*e)* „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

### B. Sosirea postelorŭ:

*a)* Dela *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
*b)* „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
*c)* Din *Săcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
*d)* „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
*e)* „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

# Mersulŭ trenurilorŭ

**Valabilŭ dela I Iuniu st. n. 1886.**

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

### Predealŭ-Budapesta

| | Trenŭ de persóne | Tren accelerat | Trenu omnibus | Trenu omnibus |
|---|---|---|---|---|
| Bucuresci | — | 4.30 | — | 7.30 |
| Predealŭ | — | — | — | 1.14 |
| | — | 9.12 | — | — |
| Timișŭ | — | 9.35 | — | 1.45 |
| Brașovŭ | — | 10.12 | — | — |
| | 7 20 | — | 4 01 | 2.32 |
| Feldióra | 7 57 | — | 4.47 | — |
| Apatia | 8 24 | — | 5 28 | — |
| Augustinŭ | 8 47 | — | 5.59 | — |
| Homorodŭ | 9.29 | — | 6 49 | — |
| Hașfaleu | 9 37 | — | 8 35 | — |
| Sighișóra | 10 53 | — | 9.02 | — |
| | 11.00 | — | 9 12 | — |
| Elisabetopole | 11 34 | — | 9 56 | — |
| Mediașŭ | 12.03 | — | 10 37 | — |
| Copsa mică | 12.26 | — | 10.59 / 11.16 | — |
| Micăsasa | 12.42 | — | 11.37 | — |
| Blașiu | 1.11 | — | 12.16 | — |
| Crăciunelŭ | 1 23 | — | 12.33 | — |
| Teiușŭ | 2.06 | — | 1.51 | — |
| Aiudŭ | 2.27 | — | 2.18 | — |
| Vințulŭ de susŭ | 2 49 | — | 2.48 | — |
| Uióra | 2 56 | — | 2 56 | — |
| Cucerdea | 3.12 | — | 3 64 | — |
| Ghirișŭ | 3.46 | — | 4 51 | — |
| Apahida | 5.01 | — | 5.28 | Trenu de persone |
| Clușiu | 5.21 | — | 5 56 | |
| | — | 6 01 | — | 6 37 |
| Nedeșdu | — | 6.19 | — | 6.58 |
| Ghirbĕu | — | — | — | 7.14 |
| Aghirișŭ | — | — | — | 7.2- |
| Stana | — | — | — | 7.56 |
| Huiedinŭ | — | 7.12 | — | 8.18 |
| Ciucia | — | 7.41 | — | 8 58 |
| Bucia | — | — | — | 9.15 |
| Bratca | — | — | — | 9.34 |
| Vadŭ | — | 8.20 | — | 9.53 |
| Mezŏ-Telegd | — | 8.46 | — | 10 28 |
| Fugyi-Vásárhely | — | — | — | 10 47 |
| Veneția-Orădii | — | — | Trenu de persone | 10.57 |
| Oradia-mare | — | 9.11 | | 11.07 |
| | — | 9.16 | 10.50 | 11.19 |
| P. Ladány | — | 10.37 | 1.33 | 1.16 |
| Szolnok | — | 12.20 | 4.24 | 3.29 |
| Buda-pesta | — | 2.15 | 10 05 | 6.33 |
| Viena | — | — | 2.15 | — |
| | — | 8.00 | — | — |

### Budapesta—Predealŭ

| | Trenŭ de pers. | Tren accelerat | Trenŭ de pers. | Trenu de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|---|
| Viena | 11.10 | — | — | — | — |
| Budapesta | 7.40 | 2.— | 7.40 | 6 18 | — |
| Szolnok | 11.05 | 4.05 | 10.42 | 9.38 | — |
| P. Ladány | 2 02 | 5.47 | 2.02 | 12.02 | — |
| Oradea mare | 4.12 | 7.11 | 4.78 | 2.01 | — |
| Venția-Orădii | — | — | — | 2.08 | — |
| Fudi-Oșorheiu | — | — | — | 2 19 | — |
| Teleagŭ | — | 7.33 | — | 2.41 | — |
| Vadŭ | — | 8.04 | — | 3.24 | — |
| Bratca | — | — | — | 3.47 | — |
| Bucia | — | — | — | 4.07 | — |
| Ciucia | — | 8.58 | — | 4.33 | — |
| Huiedin | — | 9.28 | — | 5.15 | — |
| Stana | — | — | — | 5.33 | — |
| Aghiriș | — | — | — | 5.53 | — |
| Ghârbĕu | — | — | — | 6.05 | — |
| Nedișu | — | — | — | 6.20 | — |
| Clușiu | — | 10.31 | — | 6.38 | — |
| | 11.00 | — | — | — | 7.08 |
| Apahida | 11.19 | — | — | — | 7.36 |
| Ghiriș | 12.33 | — | — | — | 9.16 |
| Cucerdea | 1.01 | — | — | — | 9.53 |
| | 1.11 | — | — | — | 10.— |
| Uióra | 1.18 | — | — | — | 10.09 |
| Vințulŭ de susŭ | 1.05 | — | — | — | 10.19 |
| Aiudŭ | 1.46 | — | — | — | 10.48 |
| Teiușŭ | 2.25 | — | — | — | 11.55 |
| Crăciunelŭ | 2.50 | — | — | — | 12.34 |
| Blașŭ | 3.03 | — | — | — | 12.52 |
| Micăsasa | 3.35 | — | — | — | 1.34 |
| Copșa mic | 4.01 | — | — | — | 2.13 |
| Mediașŭ | 4.20 | — | — | — | 2.46 |
| Elisabetopole | 4.55 | — | — | — | 3.31 |
| Sigișóra | 5.42 | — | — | — | 4 32 |
| Hașfaleu | 6.01 | — | — | — | 5.02 |
| Homorod | 7.27 | — | — | — | 6.53 |
| Augustinŭ | 8.08 | — | — | — | 7.43 |
| Apatia | 8.36 | — | — | — | 8.23 |
| Feldióra | 9·06 | — | — | — | 9.02 |
| Brașovŭ | 9.46 | 5.37 | — | — | 9.52 |
| | — | — | 1.55 | — | — |
| Timișŭ | — | 6.20 | 2.53 | — | — |
| Predealŭ | — | 6.47 | — | — | — |
| | — | 11.30 | 3.28 | — | — |
| Bucuresci | — | — | 9.35 | — | — |

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

### Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ de pers. | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|---|
| Teiușŭ | 11.24 | — | 3.00 |
| Alba-Iulia | 11.59 | — | 3.59 |
| Vințulŭ de josŭ | 12.30 | — | 4.22 |
| Șibotŭ | 1.01 | — | 4.51 |
| Orăștia | 1.32 | — | 5.18 |
| Simeria (Piski) | 2.32 | — | 6 15 |
| Deva | 2 52 | — | 6.35 |
| Branicĭca | 3.23 | — | 7.02 |
| Ilia | 3.55 | — | 7.28 |
| Gurasada | 4.08 | — | 7.40 |
| Zam | 4.25 | — | 8.11 |
| Soborșin | 5.30 | — | 8.46 |
| Bĕrzova | 6.27 | — | 9.33 |
| Conopŭ | 6.47 | — | 9.53 |
| Radna-Lipova | 7.28 | — | 10 27 |
| Paulișŭ | 7.43 | — | 10.42 |
| Gyorok | 7.59 | — | 10.58 |
| Glogovațŭ | 8.28 | — | 11 25 |
| Aradŭ | 8.42 | 9.17 | 12.31 |
| Szolnok | — | 2 32 | 4 59 |
| | — | — | 5.12 |
| Budapesta | — | — | 8.20 |
| Viena | — | — | 6.05 |

### Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| Viena | 11.10 | 12.10 | — |
| Budapesta | 8.20 | 9.05 | — |
| Szolnok | 11.20 | 12.41 | — |
| | 11.35 | 5.45 | — |
| Aradŭ | 4.30 | 6.— | — |
| Glogovațŭ | 4 43 | 6.13 | — |
| Gyorok | 5 07 | 6.38 | — |
| Paulișŭ | 5.19 | 6.51 | — |
| Radna-Lipova | 5.41 | 7.10 | — |
| Conopŭ | 6 09 | 7.37 | — |
| Bĕrzova | 6.28 | 7.55 | — |
| Soborșin | 7 25 | 8.42 | — |
| Zam | 8 01 | 9.12 | — |
| Gurasada | 8 34 | 9.41 | — |
| Ilia | 8.55 | 9.58 | — |
| Branicĭca | 9.19 | 10.17 | — |
| Deva | 9 51 | 10 42 | — |
| Simeria (Piski) | 10.35 | 11 07 | — |
| Orăștiă | 11.11 | 11.37 | — |
| Șibotŭ | 11.43 | 12.— | — |
| Vințulŭ de josŭ | 12 18 | 12.29 | — |
| Alba-Iulia | 12 36 | 12.46 | — |
| Teiușŭ | 1 29 | 1.41 | — |

### Aradŭ-Timișóra

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne | Trenu mixt |
|---|---|---|---|
| Aradŭ | 5.48 | — | 6.05 |
| Aradulŭ nou | 6.19 | — | 6.33 |
| Németh-Ságh | 6.44 | — | 6.58 |
| Vinga | 7.18 | — | 7.29 |
| Orczifalva | 7.47 | — | 7.55 |
| Merczifalva | — | — | — |
| Timișóra | 9.02 | — | 9.08 |

### Simeria (Piski) Petroșeni

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ mixt |
|---|---|---|---|
| Simeria | — | — | 2.42 |
| Streiu | — | — | 3.25 |
| Hațegŭ | — | — | 4.16 |
| Pui | — | — | 5.11 |
| Crivadia | — | — | 5.58 |
| Banița | — | — | 6.40 |
| Petroșeni | — | — | 7.12 |

### Timișóra-Aradŭ

| | Trenu de persóne | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| Timișóra | 6.25 | — | 5.00 |
| Merczifalva | — | — | — |
| Orczifalva | 7.46 | — | 6.32 |
| Vinga | 8.15 | — | 7.02 |
| Németh-Ságh | 8.36 | — | 6.23 |
| Aradulŭ nou | 9.11 | — | 8.01 |
| Aradŭ | 9.27 | — | 8.17 |

### Petroșeni—Simeria (Piski)

| | Trenŭ de pers. | Trenŭ omnibus | Trenŭ mixt |
|---|---|---|---|
| Petroșeni | — | — | 6.10 |
| Banița | — | — | 6.53 |
| Crivadia | — | — | 7 37 |
| Pui | — | — | 8.20 |
| Hațegŭ | — | — | 9.01 |
| Streiu | — | — | 9.52 |
| Simeria | — | — | 10.31 |

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernesci